

Η εικονογράφηση στο Νέο Χρονικό και καλή Διακυβέρνησή του Φελίπε Ουαμάν Πόμα ντε Αγιάλα

Ο Φελίπε Ουαμάν Πόμα ντε Αγιάλα (Felipe Huamán Poma de Ayala) ήταν ένας πολύγλωσσος χρονικογράφος των Άνδεων, που γεννήθηκε στο Περού λίγα χρόνια μετά την ισπανική κατάκτηση της Αυτοκρατορίας των Ίνκας (1532). Κατά τη διάρκεια της ζωής του, υπήρξε μάρτυρας ριζικών κοινωνικών, πολιτιστικών και οικονομικών αλλαγών που προκάλεσε το αποικιακό σύστημα που καθιερώθηκε μετά την άφιξη των Ισπανών.

Η επιβολή του Χριστιανισμού, η λαχτάρα για χρυσό, καθώς και η εισαγωγή του βιβλίου, της γραφής, του τροχού και της τυρίτιδας, αλλά κι η μετάδοση νέων ολέθριων ασθενειών, ήταν μερικές από αυτές τις ριζικές αλλαγές που σημάδεψαν τη ζωή και τα έθιμα των ιθαγενών πληθυσμών των Άνδεων. Έτσι, για τριάντα χρόνια, ο Ουαμάν Πόμα καταγράφει όλα όσα βλέπει, ακούει και θυμάται. Γράφει και ζωγραφίζει για να αποθανάτισει τα ταξίδια του, τις αναμνήσεις του και την πραγματικότητα των Άνδεων εκείνης της εποχής.

Αυτή την εικονογραφημένη και γραπτή μαρτυρία την μετατρέπει σε μια εκτενή χειρόγραφη επιστολή 1.188 σελίδων, την οποία απευθύνει στον βασιλιά Φίλιππο Γ' της Ισπανίας, το έτος 1615, με τον τίτλο *Νέο Χρονικό και Καλή Διακυβέρνηση* (Nueva Crónica y Buen Gobierno). Ο σκοπός του έργου ήταν να παρουσιάσει τα ήθη και τον πολιτισμό των Άνδεων και να ενημερώσει τον βασιλιά για τα προβλήματα και τα δεινά που αντιμετώπιζε τότε ο γηγενής πληθυσμός, ώστε ο μονάρχης να παρέμβει υπέρ τους. Ο Ουαμάν Πόμα ήλπιζε επίσης να αποκαταστήσει τις αδικίες που είχαν διαπράξει οι αρχές και να συμβάλει στην καλή διακυβέρνηση του Αντιβασιλείου.

Το χειρόγραφο πρέπει να ταξίδεψε στην Ισπανία στις αρχές του 1616. Ένας Δανός πρέσβης πιθανόν να το απέκτησε στη Μαδρίτη στα μέσα του 17ου αιώνα, δεδομένου ότι ήδη από το 1662 συμπεριλαμβανόταν στις βασιλικές συλλογές της Δανίας. Το 1908, ο Γερμανός Richard Pietschmann το ανακαλύπτει εκεί και πληροφορεί τον ακαδημαϊκό κόσμο για το εύρημά του. Το 1936, το Ινστιτούτο Εθνολογίας του Παρισιού, μετά από μια προσεκτική διαδικασία αποκατάστασης για την εξάλειψη των σκιών του μελανιού στην πίσω πλευρά των χειρόγραφων σελίδων, δημοσίευσε μια φωτομηχανική ανατύπωση του έργου, την οποία δεκαετίες αργότερα ακολούθησαν νέες επανεκδόσεις και πολυάριθμες κριτικές μελέτες.

Σήμερα, μετά από 400 και πλέον χρόνια, η περιοδεύουσα έκθεση Διαδρομές του συγγραφέα αναπαράγει πιστά μια επιλογή από τις 398 εικονογραφήσεις που περιέχει το χειρόγραφο και παρεμβάλλονται σε 800 σελίδες κειμένου.

Embassy of Peru to
the Hellenic Republic

HELLENIC REPUBLIC
National and Kapodistrian
University of Athens
DEPARTMENT OF SPANISH LANGUAGE
AND LITERATURE

The Author Walks

Iconography by
**Felipe Huamán
Poma de Ayala**

*A journey through the imagery
of the renowned
Peruvian Indigenous
chronicler and artist*

Διαδρομές του Συγγραφέα

Εικονογραφία του
**Φελίπε Ουαμάν
Πόμα ντε Αγιάλα**

*Ένα ταξίδι μέσα από την
εικονογραφία του διάσημου
Περουβιανού ιθαγενούς
χρονικογράφου
και καλλιτέχνη.*

National and Kapodistrian University of Athens
University Campus, School of Philosophy

13.03 - 11.04

Iconography by Felipe Huaman Poma de Ayala in his *New Chronicle and Good Government*

Felipe Huaman Poma de Ayala was a multilingual Andean chronicler, born in Peru a few years after the Spanish conquest of the Inca Empire in **1532**. Throughout his life, he witnessed the profound social, cultural, and economic transformations brought about by the colonial system established following the arrival of the Spaniards.

The imposition of Christianity, the pursuit of gold, the introduction of books, writing, the wheel, and gunpowder, along with the spread of devastating new diseases, were among the dramatic changes that reshaped the lives and traditions of the native Andean populations. For **thirty years**, Huaman Poma documented everything he saw, heard, and remembered. Through words and drawings, he recorded his journeys, memories, and the Andean reality of his time.

This illustrated and written testimony was compiled into an extensive **1,188-page manuscript**, which he addressed to **King Philip III of Spain in 1615** under the title *New Chronicle and Good Government*. The purpose of this document was to **expose Andean practices and culture** and to inform the king about the hardships and injustices faced by the native population, urging him to intervene on their behalf. Huaman Poma also sought to rectify the injustices committed by colonial authorities and contribute to the **good governance of the Viceroyalty**.

The manuscript was likely sent to Spain in early **1616**. A Danish ambassador may have acquired it in Madrid in the mid-17th century, as by 1662, it was already part of the Danish royal collections. In **1908**, German scholar **Richard Pietschmann** rediscovered the manuscript and brought it to the attention of the academic world. In **1936**, after a meticulous restoration process to remove ink shadows from the opposite sides of the manuscript pages, the **Paris Institute of Ethnology** published a **facsimile edition** of the work, which later inspired further reproductions and numerous critical studies.

Today, more than **400 years later**, the traveling exhibition *The Author Walks* presents a selection of the **398 illustrations** from the manuscript, faithfully reproduced in their entirety. In the original work, these images are interwoven with **800 pages of text**, creating a unique and invaluable historical document.

Πέδρο δε Κάνδια

Ο Πέδρο ντε Κάντια (περ. 1485–1542), Έλληνας εξερευνητής και κατακτητής, γεννήθηκε στην Κρήτη, που τότε αποτελούσε μέρος της Δημοκρατίας της Βενετίας. Το επώνυμό του προέρχεται από την ενετική ονομασία της πόλης του Ηρακλείου. Ήταν ένας από τους λίγους Έλληνες που συμμετείχαν στις αποστολές στον Νέο Κόσμο και έλαβε μέρος στην κατάκτηση της Αυτοκρατορίας των Ίνκας μαζί με τον Φρανσίσκο Πισάρρο και τον Ντιέγο δε Αλμάγρο.

ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η ελληνική του καταγωγή τον έκανε να ξεχωρίσει ανάμεσα στους κατακτητές, που ήταν κυρίως Ισπανοί. Αναγνωρίστηκε ως επιδέξιος πυροβολητής, ικανότητα που πιθανότατα απέκτησε υπηρετώντας τους Βενετούς ως μισθοφόρος.

ΖΩΗ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

Ο Πέδρο ντε Κάντια συμμετείχε στις πρώτες εξερευνησεις προς το νότο μαζί με τον Πισάρρο και ήταν ένας από τους δεκατρείς αξιωματικούς που αποφάσισαν να συνεχίσουν παρά τις δυσκολίες. Ήταν ο πρώτος που έφτασε στην πόλη Τούμπες, ενώ η αναφορά του για τον πλούτο της Αυτοκρατορίας των Ίνκας βοήθησε τον Πισάρρο να λάβει το Βασιλικό Διάταγμα του Τολέδο το 1529, που του παραχωρούσε τα δικαιώματα της κατάκτησης και διακυβέρνησης του Περού.

Διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στη σύλληψη του Αταουάλπα και στην ίδρυση των πόλεων Πιούρα (1532) και Κούσκο (1534). Διετέλεσε δύο φορές δήμαρχος του Κούσκο συμβάλλοντας σημαντικά στην ισπανική επέκταση.

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΣ

Ο Πέδρο ντε Κάντια σκοτώθηκε στη Μάχη του Τσούπας (1542) κατά τη διάρκεια των εσωτερικών συγκρούσεων/ εμφύλιων συγκρούσεων ανάμεσα στους υποστηρικτές του Πισάρρο και του Αλμάγρο. Η συμβολή του υπήρξε καθοριστική για την εδραίωση της ισπανικής κυριαρχίας στο Περού, ενώ η μορφή του αποτελεί μοναδική μαρτυρία της ελληνικής παρουσίας στην Αμερική την εποχή της κατάκτησης.

Peter of Candia

Peter of Candia (Pedro de Candía) (ca. 1485–1542), Greek explorer and conquistador, was born in Crete, which was then part of the Republic of Venice. His surname comes from the Venetian name of the city of Heraklion. He was one of the few Greeks involved in the expeditions to the New World, participating in the conquest of the Inca Empire alongside Francisco Pizarro and Diego de Almagro.

CONNECTION WITH GREECE

His Greek origin set him apart among the conquistadors, who were mostly Spanish. Recognized as a skilled artilleryman, he likely acquired his knowledge of weapons while serving the Venetians as a mercenary.

LIFE IN AMERICA

Peter of Candia (Pedro de Candía) joined Pizarro in the early explorations of the south and was one of the 13 officers who decided to continue despite the adversities. He was the first to reach the city of Tumbes, and his report on the wealth of the Inca Empire helped Pizarro obtain the Capitulación de Toledo (Capitulation of Toledo) in 1529, a royal decree granting him the rights to conquer and govern Peru.

He played a key role in the capture of Atahualpa and in the founding of Piura (1532) and Cusco (1534). As mayor of Cusco on two occasions, his influence was significant in the expansion of Spanish rule.

LEGACY AND DEATH

Peter of Candia (Pedro de Candía) died at the Battle of Chupas (1542) during the internal struggles between the followers of Pizarro and Almagro. His legacy stands out in the consolidation of Spanish rule in Peru, and his figure remains a unique testament to the Greek presence in the Americas during the conquest.

